

Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының "Қостанай қаласы білім бөлімінің Бауыржан Момышұлы атындағы №5 жалпы білім беретін мектебі" КММ-нің 05.03.2022 жылғы директорлар кеңесінің хаттамалық тапсырмасын орындау бойынша
АҚПАРАТ

№1 сұрақ. Білім беру саласындағы сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар

(Тихонова Л.В., директордың ОЖ жөніндегі орынбасары).

Тихонова Л. В. мектеп педагогтерін Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V ҚРЗ "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Заңымен таныстырды. Мемлекеттік ұйымда немесе квазимемлекеттік сектор субъектінде басқару функцияларын орындайтын мектеп директоры мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдар болып табылатынын атап өтті. Соңғы жылдары білім беру жүйесінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жағдайлары жиілеп, білім беру ұйымдарының басшыларына қылмыстық іс қозғалды. Сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаудың соңғы фактілерінің бірі Қостанай облысы әкімдігі білім басқармасының "Қостанай қаласы білім бөлімінің №122 негізгі орта мектебі" КММ анықталды.

№2 сұрақ.

Білім беру саласындағы сыбайлас жемқорлық тәуекелдері *(Тихонова Л.В. директордың ОЖ жөніндегі орынбасары).*

Л. В. Тихонова педагогикалық ұжымды білім беру саласындағы сыбайлас жемқорлық деңгейі бұрынғысынша тұрақты жоғары болып қалатыны туралы ақпаратпен таныстырды.

Қандай да бір өзіне тиесілі емес ресурстарды өз қалауы бойынша бөлуге билігі бар, сондай-ақ өз өкілеттіктерін және оған сеніп тапсырылған құқықтарын, мүмкіндіктерін, байланыстарын заңнамаға және моральдық ұстанымдарға қайшы келетін жеке пайдасы мақсатында пайдаланатын кез келген лауазымды адам сыбайлас жемқорлыққа ұшырауы мүмкін. Сыбайлас жемқорлықтың көптеген түрлері шенеунік жасаған алаяқтыққа ұқсас және мемлекеттік билікке қарсы қылмыстар санатына жатады.

Олардың ішінде:

- жөндеу, абаттандыру бойынша жұмыстарды жүзеге асыруға келісім-шарт жасасу үшін кәсіпкерлік субъектілеріне жағдай жасау жолымен басшылардың сыбайлас жемқорлық қылмыстар жасауы;

- мұғалімдерден ыңғайлы сағаттық жүктемелерді және жалпы қамқорлықты бөлгені үшін бопсалау және пара алу жағдайлары;

- білім беру ұйымдарына балаларды орналастыру кезінде пара алу жағдайлары;

- бухгалтердің бюджет қаражатын негізсіз жоғары жалақыны жеке карточкалық шоттарға аудару жолымен жымқыру жағдайлары және т. б.

Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды жасау үшін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігіне ықпал ететін **қандай сыбайлас жемқорлық тәуекелдері бар.**

Мемлекеттік сатып алуды өткізу кезіндегі тәуекелдер

1.1. Мемлекеттік сатып алуды өткізу кезінде тапсырыс берушілер мен ұйымдастырушылар тарапынан негізгі бұзушылық мерзімдерді бұзу (мемлекеттік сатып алу жоспарын бекіту мерзімдерін бұзу, оны тапсырыс беруші бекіткен күннен бастап 5 жұмыс күні ішінде мемлекеттік сатып алу веб-порталында орналастыруға міндетті ("мемлекеттік сатып алу туралы" ҚР Заңының 5-бабының 6 – тармағы) - мектепте бұзушылықтар анықталған жоқ.

1.2. алдын ала рұқсат беру туралы хаттаманы және ашық конкурс бойынша қорытындылар туралы хаттаманы жариялау кезінде бұзушылықтарға жол беріледі (шешім конкурсқа қатысуға өтінімдерді ашқан күннен бастап 10 жұмыс күні ішінде қабылданады және конкурстық комиссияның хатшысы веб-порталда орналастырады)-мектепте бұзушылықтар анықталған жоқ.

1.3 конкурс (аукцион) тәсілімен сатып алу кезінде бұзушылықтар - мектепте бұзушылықтар анықталған жоқ, атап айтқанда:

- конкурстық құжаттамада біртекті тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің бірнеше түрін олардың біртекті түрлері бойынша және (немесе) оларды жеткізу (орындау, көрсету) орны бойынша лоттарға бөлмеу;

- конкурсқа қатысушылардың конкурстық баға ұсынысына әсер ететін критерийлерді конкурстық құжаттамаға енгізбеу;

- конкурсқа қатысушылардың конкурстық баға ұсынысына әсер ететін өлшемшарттардың салыстырмалы мәнін конкурстық баға ұсыныстарына қолданбау;

- әлеуетті өнім берушіні және (немесе) ол тартатын жұмыстардың не көрсетілетін қызметтердің қосалқы мердігерлерін (бірлесіп орындаушыларын) Қазақстан Республикасының Мемлекеттік сатып алу туралы заңнамасында көзделмеген негіздер бойынша біліктілік талаптарына және (немесе) конкурстық (аукциондық) құжаттама талаптарына сәйкес емес деп тану.

1.4. Мемлекеттік сатып алу туралы ақпаратты Веб-порталда орналастыру мерзімінің сақталмауы, бұл барлық әлеуетті өнім берушілерге сатып алуға қатысуға және баға ұсынысын уақтылы дайындауға және ұсынуға мүмкіндік бермейді. (баға ұсыныстарын ұсыну мерзімі аяқталғанға дейін 5 жұмыс күнінен кешіктірмей) – мектепте бұзушылықтар анықталған жоқ.

1.5 веб-порталда шарт жобасының болмауы, бұл әлеуетті өнім берушіге оның мәтінімен және Елеулі талаптарымен танысуға мүмкіндік бермейді, онсыз

жеңіске жеткен жағдайда шартты орындау қиын немесе мүмкін болмайды – мектепте бұзушылықтар анықталған жоқ.

1.6 Мемлекеттік сатып алу туралы шарт жобасының Елеулі талаптарына өзгерістер және (немесе) толықтырулар енгізу - – мектепте бұзушылықтар анықталған жоқ.

1.7 келісім– шартты келісуге және қол қоюға жіберу кезінде мерзімдерді бұзу- мектепте бұзушылықтар анықталған жоқ.

1.8 өнім берушінің өз міндеттемелерін орындауы үшін жағдайлардың болмауы, бұл оларды орындаудың мүмкін болмауына әкеп соқты – мектепте бұзушылықтар анықталған жоқ.

2. электрондық цифрлық қолтаңбаны (ЭЦҚ) пайдалану бойынша тәуекелдер, бұл қол қоюшы тұлғаның өз қолымен қойған қолымен тең және бірдей заңды салдарға әкеп соғады.

"Электрондық құжат және электрондық цифрлық қолтаңба туралы" Заңның 17-бабы 2-тармағының 4) тармақшасына сәйкес тіркеу куәлігінің иесі ЭЦҚ-ның өзіне тиесілі жабық кілтін заңсыз қол жеткізуден және пайдаланудан қорғау үшін шаралар қолдануға, сондай-ақ ашық кілттерді Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сақтауға міндетті. Қазақстан Республикасының электрондық құжат және электрондық цифрлық қолтаңба туралы заңнамасын бұзғаны үшін "Әкімшілік құқық бұзушылық туралы" Қазақстан Республикасы Кодексінің 640-бабының 4 және 5-тармақтарына сәйкес 10-нан 150 АЕК-ке дейінгі мөлшерде әкімшілік жауапкершілік көзделген.

Қазақстан Республикасының электрондық құжат және электрондық цифрлық қолтаңба туралы заңнамасын бұзушылықтардың алдын алу мақсатында мыналарды хабарлаймыз:

Жұмыста ЭЦҚ үшінші тұлғаларға беруге болмайды. Мектепте Д.М. Медебаева, директордың ғылыми – әдістемелік жұмысы жөніндегі орынбасары (басшының демалыс кезеңінде мектеп директорының міндетін атқару, 14.07.2021 жылғы № 327 бұйрық), Д. Б. Сагиндыкова, бас бухгалтердің м. а. (14.07.2021 жылғы №327 бұйрық) өздерінің электрондық қолтаңбалары мен өкілеттіліктері берілген. Жұмыста басшының атына шығарылған ЭЦҚ-ны қызметкерге сенімхат бойынша беруге жол берілмейді);

Ұйымнан ЭЦҚ-сы бар қызметкерлерді жұмыстан шығару фактілері БАҚЫЛАУДА (қазіргі уақытта ЭЦҚ-ға рұқсаты бар жұмыстан босатылған қызметкерлер жоқ);

ЭЦҚ жоғалған жағдайда, алдыңғы ЭЦҚ-ны дереу қайтарып ала отырып, қайта іске қосылады (бұл фактілер тіркелмеген).

3. Сыйақы беру, материалдық көмек көрсету ережелерін бұзу.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2001 жылғы 29 тамыздағы №1127 "мемлекеттік бюджет қаражаты есебінен Қазақстан Республикасы органдары

қызметкерлеріне сыйлықақы беру, материалдық көмек көрсету және лауазымдық айлықақыларына үстемеақылар белгілеу қағидалары" қаулысына сәйкес кредиторлық берешек болмаған және уәкілетті органның келісімі бойынша жыл соңына дейін төлем күніне және өтінім берген күнге ақша қаражатын үнемдеген кезде қызметкерлерге сыйлықақы беруге рұқсат етіледі. Бұл мәселеде мектепте бұзушылықтар жоқ.

4. ҚР Еңбек кодексінің жұмыс уақытын есепке алу жөніндегі құжаттарда нақтыланған қызметкердің нақты жұмыс істеген уақыты үшін төлемді көздейтін бабына сәйкес жалақыны есептеу кезіндегі бұзушылықтар.

Мектеп әкімшілігі оқу пәндерін оқытуға арналған сағаттарға байланысты икемді жұмыс кестесін әзірледі.

5. Бұрын сыбайлас жемқорлық қылмыс жасаған адамдарды, сотталғандығы бар немесе болған, кісі өлтіргені, денсаулыққа қасақана зиян келтіргені, халықтың денсаулығына және имандылыққа, жыныстық қолсұғылмаушылыққа қарсы, экстремистік немесе террористік қылмыстар, адам саудасы сияқты қылмыстық құқық бұзушылықтар үшін қылмыстық қудалауға ұшыраған немесе ұшыраған адамдарды қызметке тағайындау, жұмысқа қабылдау кезіндегі бұзушылықтар. Сотталғандығы жоқ және қылмыстық қудалауға ұшырамаған қызметкерлер жұмысқа қабылданды.

6. Мемлекеттік қызмет көрсету кезіндегі бұзушылықтар (іс жүзінде мемлекеттік қызмет көрсетудің бекітілген стандарт пен қағидаларға сәйкес келмеуі, құжаттар топтамасы толық болмаған кезде Мемлекеттік қызмет көрсету, артық құжаттарды талап ету, мемлекеттік қызмет көрсетуден бас тартудың негізсіз себептері).

Мектепте Мемлекеттік қызмет көрсетуде бұзушылықтар жоқ.

7. Педагогтердің жұмыс нәтижелеріне кешенді бағалау жүргізуді, педагог қызметкерлердің қызметін объективті бағалауды, комиссиялық шешім қабылдауды көздейтін білім беру ұйымдарының педагог қызметкерлері мен оларға теңестірілген тұлғаларға біліктілік санаттарын беруге (растауға) аттестаттау жүргізу кезінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдері – осы мәселе бойынша бұзушылықтар жоқ.

8. Қызметтік автокөлікті жеке мақсатта пайдалану

"ҚР Мемлекеттік қызметі туралы" Заңының 10-бабына, сондай-ақ Әдеп кодексіне сәйкес мемлекеттік қызметшілер ҚР заңнамасын, қызметтік тәртіпті сақтауға міндетті, сондай-ақ мемлекет мүддесіне нұқсан келтіретін іс-әрекеттерге қарсы тұруға, мемлекеттік меншіктің сақталуын қамтамасыз етуге, өзіне сеніп тапсырылған мемлекеттік меншікті, автокөлік құралдарын қоса алғанда, ұтымды, тиімді және тек қызметтік мақсатта ғана пайдалануға, қызметтік тәртіпті бұлжытпай сақтауға, өзінің қызметтік міндеттерін адал, бейтарап және сапалы Қызмет көрсету машинасы қатаң түрде мақсатына сай қолданылады.

9. Ақшаны заңсыз жинау, жауапты мемлекеттік лауазымдарды атқаратын адамдардың, педагогтердің материалдық сыйақыны, кез келген бағалы сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді қабылдауы, бұл ретте заңсыз материалдық сыйақы әкімшілік жауаптылыққа әкеп соғады.

Мектепте заңсыз ақша жинау, қабылданған материалдық сыйақылар фактілері анықталған жоқ.

Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы №410-V ҚРЗ "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Заңының 12-бабына сәйкес жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдардың, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдардың, оларға теңестірілген адамдардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы шектеулерді қабылдауына жол бермеу мақсатында:

1) мемлекеттік функцияларды орындаумен сыйыспайтын қызметті жүзеге асыру бойынша;

2) жақын туыстарының, жұбайлары (зайыптары) мен жекжаттарының бірге қызмет (жұмыс) істеуіне жол бермеу бойынша;

3) мүліктік және мүліктік емес игіліктер мен артықшылықтар алу немесе табу мақсатында, ресми таратылуға жатпайтын қызметтік және өзге де ақпаратты пайдалану бойынша жүзеге асырады;

4) егер мұндай әрекеттер адамдардың қызметтік өкілеттіктеріне кіретін болса немесе осы адамдар лауазымдық жағдайына байланысты осындай әрекеттерге (әрекетсіздікке) ықпал етуі мүмкін болса, оларды ұсынған адамдардың пайдасына әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін материалдық сыйақыны, сыйлықтарды немесе көрсетілетін қызметтерді қабылдау бойынша;

5) Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерде орналасқан шетелдік банктерде шоттар (салымдар) ашу және оларды иелену, Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерде орналасқан шетелдік банктерде қолма-қол ақша мен құндылықтарды сақтау арқылы жүзеге асырылады.

Сондай-ақ, "Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 14-бабына сәйкес жауапты мемлекеттік лауазымды атқаратын адамдар, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдар және мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген адамдар лауазымды адамдар өздерінің жақын туыстары, жұбайы (зайыбы) және (немесе) жекжаттары атқаратын лауазымдарға тікелей бағынысты лауазымдарды атқара алмайды, сондай-ақ жақын туыстары, жұбайы (зайыбы) немесе жекжаттары тікелей бағынысты лауазымдарды атқара алмайды.

Бұдан басқа, ҚР Заңының 24-бабы дайындалып жатқан, жасалып жатқан немесе жасалған сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы ақпаратқа ие адамның бұл туралы жоғары тұрған басшыға және (немесе) қызметкері болып табылатын мемлекеттік органның не ұйымның басшылығына және (немесе) уәкілетті мемлекеттік органдарға хабарлауын көздейтін сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы уақтылы хабарлауды көздейді.

Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін уақтылы анықтау және оған жол бермеу мақсатында сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарға әкеп соғуы мүмкін бататын буындарды уақтылы анықтау мақсатында жылына екі рет сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу бойынша жұмыс жүргізіледі.

Осылайша, сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін басқару, оларды уақтылы анықтау, талдау және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін тиімді азайту сыбайлас жемқорлықтың алдын алудың маңызды аспектісі болып табылады.

Мектеп директоры

Ж. Ерденова

Орындаған:

Петренко О.Е., директордың ОЖ жөніндегі орынбасары

Медвбаева Д.М., директордың ФӘЖ жөніндегі орынбасары

Сагиндыкова Д.Б., бас бухгалтердің м.а.

Нуржанов М.Т., директордың АКТ жөніндегі орынбасары

Тихонова Л.В., директордың ОЖ жөніндегі орынбасары

Демченко К.В., директордың ТЖ жөніндегі орынбасары